

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Norsk lærebok om søvn

Mona Skard Heier, Anne M. Wolland

Søvn og søvnforstyrrelser

376 s, tab, ill. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, 2005. Pris NOK 398
ISBN 82-02-24344-0

Denne boken om søvn og søvnforstyrrelser er skrevet for leger, annet helsepersonell, psykologer og pedagoger. Forfatterne er begge spesialister i nevrologi og klinisk nevrofysiologi og har i en

årrekke arbeidet med søvnproblematikk.

Boken er oversiktlig bygd opp, med hovedtemaene søvnfysiologi, insomni, søvnrelaterte pusteforstyrrelser, hypersomnier knyttet til sentralnervesystemet, døgnrytmeforstyrrelser, parasomnier, psykisk relaterte søvnlidelser og søvn hos barn. Språket er forståelig og boken er lettlest, med en rekke kasuistikker og med gode figurer og tabeller.

Forfatterne ønsker å gi en oversikt over søvn og søvnforstyrrelser både ut fra et patofysiologisk nivå og et klinisk nivå, ledsaget av praktiske råd og avvisninger samt konkrete eksempler. Å favne såpass vidt gjør at enkelte temaer nødvendigvis blir summariske, der utdypende viten må hentes i større lærerverk. Gjennom bokens 376 sider får man likevel en god introduksjon til søvnmedisinens kjernespørsmål. Sentrale temaer som ikke-farmakologiske behandlingsmetoder ved primær insomni og forsinket døgnrytmesyndrom hos ungdom er godt beskrevet. Søvnplager som har fått økt oppmerksomhet de senere år, slik som fedme-relaterte pusteforstyrrelser under søvn og døgnrytmeforstyrrelser ved skiftarbeid har også fått god plass. Nå og da merker man at behandlingsforslagene i boken er uttrykk for forfatterens personlige kliniske erfaringer, hvilket både er verdifullt og naturlig i et relativt ungt fagområde som søvnmedisin. Likevel kunne grensen mellom egne erfaringer og dokumentert kunnskap enkelte ganger vært klarere uttrykt. Et stort minus ved boken er at den ikke inneholder et stikkordregister – noe som ellers ville gjort den langt mer brukervennlig.

Alt i alt er denne gode læreboken om

søvnforstyrrelser svært velkommen i det ellers sparsomme utvalget av norske bøker om søvn. Den er brukbar både for spesialister og generalister innen medisin, så vel som andre profesjoner som møter søvnforstyrrelser i sitt virke. Boken vil være interessant lektüre både på kontoret og på nattbordet.

Arne Fetveit

Seksjon for allmennmedisin
Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin
Universitetet i Oslo

Barns varierende oppvekstvilkår

Anna L. von der Lippe, Simon R. Wilkinson

Risikoutvikling – tilknytning, omsorgssvikt og forebygging

Et jubileumsskrift til Kari Killén. 165 s, tab, ill. Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring, 2005. Pris NOK 230
ISBN 82-7894-209-9

Kari Killén har vært en forkjemper for barns oppvekstvilkår i en årrekke. Hovedfokus for hennes kliniske og forskningsmessige arbeid har vært knyttet til barnemishandling og omsorgssvikt, særlig hos sped- og småbarn. Jubileumsskriftet som utgis i forbindelse med at Kari Killén fylte 70 år i 2004, har derfor ulike kapitler om barns tilknytningsforhold, omsorgssvikt, risikoatferd og ulike aspekter ved støtte og hjelp for barn som lever under svak eller sviktende omsorg.

Boken er delt inn i tre hovedavsnitt; om tilknytning, om omsorgssvikt og om samfunnets forhold til omsorgssvikt. I hvert avsnitt er det underkapitler der enkeltforfattere beskriver ulike områder. Det er i alt ti forfattere fra Norge, Sverige og Danmark.

Forfatterne har lagt opp sine kapitler ganske forskjellig. Det finnes oversiktsartikler over barns tilknytning til andre og forstyrrelser i denne prosessen. Boken har beskrivelser av forebyggende arbeid hos gravide rusmisbrukere, studier av symptomer, trivsel og mestring hos førskolebarn og artikler om risikofaktorer hos større barn og ungdom. Det er også kapitler om skolens rolle, barnevernets arbeidsmåter og behovet for samordning av ulike hjelpetjenester for

barn og familier. Til slutt i boken redegjør Kari Killén for sine fremtidsvyer om forebygging for å bedre oppvekstvilkårene for barn som lever i risiko for skjevutvikling.

Bokens styrke ligger i at den tar opp mange ulike forhold hos barn som lever i en situasjon der omsorgen ikke er tilstrekkelig. Her kan man lese om generelle forhold og om ulike prosjekter som har vært gjort på dette feltet. Redaktørene ser ut til å ha gitt forfatterne frie tøyler i sine presentasjoner. Dermed er det en del ting som gjentas i flere kapitler, og boken kan ikke anbefales som noen lærebok på feltet. Imidlertid vil lesere som er opptatt av barnemishandling, omsorgssvikt og barns oppvekstvilkår generelt, kunne finne interessante kapitler i boken.

Pål Zeiner

Sogn senter for barne- og ungdomspsykiatri
Oslo

Dialektisk atferdsterapi – håp for «håpløse»?

Anna Kåver, Åsa Nilssonne

Dialektisk atferdsterapi ved emosjonell ustabil personlighetsforstyrrelse

231 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2005. Pris NOK 349
ISBN 82-05-34328-4

Dialektisk atferdsterapi er en av de nye retninger innen kognitiv atferdsterapi. Metoden er utviklet av Marsha Linehan, professor i psykologi ved Universitetet i Seattle, etter mange års terapierfaring med pasienter med alvorlig og selvskadende personlighetspatologi.

Etter å ha lest denne boken, forsterkes tidligere inntrykk av at dialektisk atferdsterapi er noe mer enn et ditt og datt-variant av de mange psykoterapiformer som finnes i fagfeltet.

Begrepet dialektisk i denne sammenheng viser til de uttalte motsetningene som eksisterer i slike pasienters liv og væremåte. Hovedmålgruppen er pasienter med emosjonelt ustabil personlighet (borderline personlighetsforstyrrelse) med suicidal atferd, en gruppe det tidligere har vært svært vanskelig å oppnå gode behandlingsresultater for. De er preget av å befinne seg i enten den ene eller andre ytterlighet i tankemønster og atferd som f.eks. å benekte følelser eller å bli totalt overveldet av dem, oppleve en annen som god eller ond, forholde seg